

Träffsäkert om klassamhället. Här blir hyggligt folk utsugare

PUBLICERAD 2017-03-22

”Här skulle vi leva, tillsammans”

Av Kristian Hallberg

Regi: Kristina Hagström-Ståhl. Scenografi/Ljus: Tobias Hagström-Ståhl. Med: Karin de Frumerie, Elisabeth Göransson, Hans Sandquist. Scen: Folkteatern, Göteborg. Speltid: 1 tim. 10 min.

Hösten 2014 följde dramatikern Kristian Hallberg Göteborgs stadsmuseums uppmärksammade utställning ”Vi är romer” när den turnerade runt i Västra Götalandsregionen. Uppdraget var att skriva pjäser. Den första, ”Jag var här först”, spelades på Folkteatern i Göteborg förra våren. Den andra, ”Här skulle vi leva, tillsammans”, hade premiär i helgen på samma scen.

I regi av Kristina Hagström-Ståhl har det blivit en tät föreställning som på ett förunderligt vis lodar djuphålorna i det före detta folkhemmet vårvintern 2017. För det äkta paret – utmärkt gestaltade av Elisabeth Göransson och Hans Sandqvist – tycks allt redan vara för sent. Barnen är för länge sedan utflugna. Ett utbrytningsförsök av hustrun har blivit socialt bestraffat av tidigare vänner. Mannen pendlar mellan otillfredsställd åtrå och häftiga raseriutbrott. Allt som återstår är ett evigt gnatande på varandra vid köksbordet.

En dag tar mannen ett ödesdigert initiativ. I stället för att ännu en gång gå förbi kvinnan som tigger utanför Ica tar han med henne hem. Inför hustrun förklarar han att de ska ge kvinnan arbete och logi. Hon ska diska så att ”vi får tid för varandra”, förklarar äkta maken.

Se där en träffsäker bild av de skred som just nu äger rum i det globala klassamhället! I mötet med en nyanländ underklass, berövad såväl mänskliga som medborgerliga rättigheter, kan hyggliga medborgare förvandlas till utsugare och rasister.

För det är naturligtvis inte bara kvinnans tjänster paret köper. I samma ögonblick som hon blir deras slav gör de sig beroende av henne. Vad de i själva verket försöker köpa är liv, mening, framtid åt sig själva. De ser i den gravida tiggerskan sig själva som de en gång var: människor med mål och mening i sina liv. Eller, som Hallberg låter dem säga: ”Vi är bättre föräldrar än människor.”

Hallbergs språk, ja. Skickligt tar han tillvara de gestaltningsmöjligheter som språkförbistringen öppnar. Karin de Frumerie, som gör den gravida EU-migranten, kan bara några ord på engelska och inga på svenska. Men när hon lyssnar gör hon det med hela sin kropp, varenda cell är kalibrerad på att försöka uppfatta de främmande signalerna.

Bara i arbetet vid diskbänken kan hon någon gång tillåta sig att sänka axlarna och slappna av; tyst gnolar hon då för sig själv på ett språk som publiken inte behärskar men ändå förstår.

Mikael Löfgren